

אתיקה מקצועית רבעון האתיקה של לשכת עורכי הדין

חובות עורך הדין בנוגע לתצהירים ד"ר לימור זר גוטמן, עו"ד / עורכת

סעיף 15 לפקודת הראיות מונה לצד שופט ודיין את עורכי הדין כמי שרשאים לערוך ולאמת תצהירים. מדובר בסמכות חשובה ורגישה שהמחוקק ראה לנכון להעניק לעורכי דין לאור האמון שניתן בהם. ראו לעניין זה דברי בית המשפט העליון בעל"ע 19/81 **אברהם ישי נ' לשכת עורכי הדין**, פ"ד (ל)3 192 (1982), שם אושרה הרשעה משמעתית של עורך דין שאימת בחתימתו על גבי תצהיר, שהמצהיר חתם עליו בפניו, כשהוכח שהמצהיר לא שעה בארץ באותו תאריך.

"המחוקק ראה לנכון להסמיך את ציבור עורכי הדין לקבל תצהירים מאת הציבור ולאמת את חתימת המצהיר, לאחר שהזהיר את המצהיר על חובתו להצהיר אמת. סמכות זו הייתה נתונה בעיקר לשופטים, ורק משום האמון, שניתן לציבור עורכי הדין, הקנה המחוקק סמכות זו לציבור זה בהנחה שיעשה מלאכה אחראית זו באמונה. המעשה שעשה המערער מפגין זלזול בחובה המוטלת עליו כעורך-דין ופוגע באמון, אשר ניתן לציבור עורכי הדין בכללו. לפיכך, התנהגות המערער במקרה דנן מהווה הפרה חמורה של כללי ההתנהגות המחייבים עורך-דין." (שם בעמ' 195)

בעריכה ובאימות של תצהיר אין עורך הדין משמש רק כחותמת גומי. זוהי אומנם הצהרה מפי הלקוח והוא אף חותם ומאשר 'שתוכן תצהירו אמת', אך תפקידו של עורך הדין אינו מסתכם רק בהעלאת הדברים על הכתב, הוא הנותן לדברים גושפנקא וככזה עליו לוודא שהמצהיר מודע לתוכנו של התצהיר ולא להסתפק באזהרה הסתמית 'לומר את האמת אחרת תהא צפוי לעונשים הקבועים בחוק'. עורך הדין הוא ההופך את האינפורמציה הנמסרת לו לתצהיר ולכן חובה עליו למסור את התצהיר המוכן לעיון המצהיר ולוודא שהוא מבין ומסכים לכתוב, ורק לאחר שעשה כן יכול עורך הדין להזהיר כחוק ולהחתים את המצהיר.

בע"א 591/70 **מזוז נ' חדר**, פ"ד כה (2) 169 (1971) פסל בית המשפט העליון תצהיר שהוגש והפנה את המקרה לטיפול משמעותי של לשכת עורכי הדין לאחר שהתברר שהמשיב חתם על דפי התצהיר "על החלק" כשהכתוב מולא על-ידי עורך הדין רק לאחר מכן. למרות ההשלכות הקשות על הלקוח, שכן דובר בפסילת תצהיר בתמיכה לבקשת התנגדות לביצוע שטר (שנפלה עקב כך), נקבע כי זהו פגם היורד לשורש העניין ועל הלקוח לשאת במחדל עורך דינו. בית המשפט הסביר כיצד על עורך הדין לפעול:

"מותר לעורך-דין להרשות לעוזרו שיקבל אינפורמציה מפי לקוח לקראת הכנת תצהיר. אולם אחרי שהתצהיר הוכן, יש למסרו למצהיר כדי שיעיין בו או לקראו באזניו, ואם התצהיר מכיל טענות משפטיות שאינן מובנות

למצהיר, יש להסביר לו את הכתוב. רק אחרי שעורך-הדין השתכנע אישית שהמצהיר הבין את הכתוב, עליו להזהירו כחוק ולהחתים את המצהיר עליו, אם הלה מסכים לתכנו ומסכים לחתום, ולאחר מכן יאשר עורך-הדין בחתימתו שהזהיר את המצהיר ושהלה חתם בפניו." (שם בעמ' 173)

אסור לעורך הדין להחתים אדם על תצהיר אם הוא יודע שהאמור בו אינו נכון. ראו, על"ע 863/94 **סעדיה נ' הועד המחוזי**, (1997) פורסם במאגרים האלקטרוניים - שם הורשע עורך הדין בין היתר בנין התנהגות זו.

קיימות צורות שונות להטעיה שיוצר עורך דין במסגרת אימות החתימה, כולן עבירות משמעת. הראשונה, כאשר אדם אחר שאינו המצהיר חותם במקומו. בפשטות ניתן לאמור שזה מקרה של זיוף חתימת המצהיר ועורך הדין המאמת עובר עבירת משמעת. ראו, החלטה מספר את 330/07 ב-**אתיקה מקצועית** 31 עמ' 6 (2009). גם **עניין ישי** שהובא לעיל שייך לקבוצה זו הואיל והובהר שהמצהיר לא שהה בארץ בתאריך החתימה על התצהיר. לכאן שייך גם מצב של תצהיר שבו עורך הדין מאמת ששניים הופיעו בפניו וחתמו כשכפועל רק אחד נמצא בפני עורך הדין והוא חותם גם בעבור השני. ועדת האתיקה הארצית הורתה במקרה כזה להעמיד לדין משמעת בנין "אימות כוזב של חתימת המתלוננת על המסמך, כאשר המתלוננת לא נכחה בפני עורך הדין ולא חתמה כלל על המסמך". החלטה מספר את 141/09 ב-**אתיקה מקצועית** 37 עמ' 4 (2010). מנגד, יתכנו מקרים בהם טעות בתום לב של עורך הדין הביאה לכך שאחר חתם במקום המצהיר ולא תהיה בכך עבירת משמעת. ראו, החלטה מספר את 117/05 ב-**אתיקה מקצועית** 19 עמ' 8 (2006)

מקרה נוסף המהווה עבירת משמעת הוא אימות חתימה לפני שהמצהיר חתם על התצהיר. ראו, החלטה מספר את 134/09 ב-**אתיקה מקצועית** 38 עמ' 7 (2010).

מקרה אסור נוסף הוא אימות חתימה כאשר המצהיר לא חותם בפני עורך הדין כמתחייב. למשל, התצהיר נשלח למצהיר בדואר, הוא חתם והחזירו בדואר לעורך הדין. ראו, החלטה מספר את 100/08 ב-**אתיקה מקצועית** 30 עמ' 5 (2009). כן אסור לעורך דין לאשר חתימה על תצהיר גם כאשר עורך הדין רואה את המצהיר חותם דרך מצלמת אינטרנט. ראו, החלטה מספר 288/07 ב-**אתיקה מקצועית** 29 עמ' 5 (2009) (לתשומת הלב, לפי הבהרה שפורסמה בגליון מספר 30 ההחלטה במקרה האמור הייתה כן להעמיד לדין משמעת).

מקרה אסור נוסף הוא כאשר עורך הדין לא מאמת כנדרש את זהות המצהיר וכתוצאה מכך הוא מאמת תצהיר עליו חתום אדם בזהות בדויה. ראו, בד"מ (ת"א) 13/08 **ועד המחוז נ' עו"ד פלוני**, פורסם בפדאו"ר-אתיקה (2008) שם נאמר: "כבואו לאמת תצהיר, הואיל (צ"ל פועל) עורך הדין כקצין בית משפט, וככזה מוטלת עליו חובות מהימנות וזהירות מוגברות, המחייבות אותו להקפיד הקפדה יתרה במילוי תפקידו."

יושם לב שרשימה זו עסקה רק בחובות עורך הדין לפי הדין הדין המשמעת, הרשימה לא עסקה בשאלות מתחום דיני הראיות אשר גם יכול ויעלו. למשל, האם יש לתצהיר תוקף; מתי יקבל בית משפט תצהיר אשר נחתם בחו"ל ועוד. הרשימה גם לא עסקה בשאלת הרשלנות המקצועית אשר יכול ותעלה כאשר עורך הדין מאמת תצהיר באופן לא ראוי. לשאלות אלו יש לחפש מענה בפסיקת בתי המשפט האזרחיים.

הנחיות והחלטות

הנחיות והחלטות ועדת האתיקה הארצית

ניגוד עניינים: הכרות קודמת עם הצד שכנגד

עובדות המתלונן מלין נגד עורך הדין שייצג אותו בתיק גירושין מול אשתו. לטענתו, לנילון היכרות מוקדמת עם האישה כך שבתחילה הוא פסל עצמו מלטפל בתיק עקב ניגוד עניינים אבל אחר כך לקח את הייצוג. המתלונן מוסיף כי הנילון ישב לשתות קפה עם עורך הדין שכנגד בכית הדין הרבני. וכי בהמשך הפסיק הנילון את הייצוג והוא דורש ממנו שטרחה.

הנילון השיב כי המתלונן מסרב לשלם את שכר טרחתו וכי מטרת התלונה היא לגרום לו ליותר על שכר טרחתו. הנילון מסביר כי הלקוח עודכן שההכרות המוקדמת עם אשת הנילון הייתה במסגרת טיפול שקיבל הנילון בקופת החולים בה היא עובדת. התלונה נגנזה על-ידי ועד המחוז והועברה לוועדה כקובל נוסף.

החלטה לגנוז את התלונה. בנסיבות המקרה לא נמצאה בהתנהגות הנילון משום עבירה אתית. העובדה שהנילון שתה קפה עם בא כוח הצד שכנגד, אינה מהווה עבירה אתית. העובדה שהנילון הכיר את הצד שכנגד היכרות קודמת אשר דווחה ללקוחו טרם תחילת הטיפול, אין בה ניגוד עניינים. (החלטה מספר את 122/10)

ניגוד עניינים: עורך דין של אגודה מייצג אותה בסכסוך עם אחד החברים

עובדות עורך הדין הנילון משמש מזה שנים רבות כעורך דין של אגודה ובמסגרת זו הוא מייצגה בסכסוך מול אחד מחברי האגודה הוא המתלונן. לטענת המתלונן, עורך הדין נמצא בניגוד עניינים ועליו להפסיק את ייצוג האגודה בסכסוך מולו הואיל ובמסגרת הטיפול המשפטי באגודה טיפל עורך הדין בענייניו כחלק מענייני האגודה ולכן הוא מכיר היטב את עברו.

החלטה לגנוז את התלונה. המתלונן לא הביא שום הוכחה לטענתו שיש מידע אישי שהגיע לידי הנילון. הוא גם מאשר שהוא לא ייצג אותו בפועל אלא הוא גוזר את ניגוד העניינים מכך שהוא חבר עמותה. דומה הדבר לבעל מניות שיטען כנגד בא כוח החברה רק בגלל שהוא מייצג את החברה בהליך נגדו. מצב זה לא הגיוני שכן קביעת כלל של ניגוד עניינים יוביל לכך שהגוף לא יהיה יכול להיות מיוצג בהליך נגד אחד מחבריו. (החלטה מספר את 128/10)

ניגוד עניינים: עורך דין חיצוני כחלק מצוות המשרד

שאלתא עורכת הדין הפונה נתנה שיחתים כמעין קבלן משנה למשרד עורכי דין בכך שהכינה את החומר לייצוג לקוחות המשרד (אך לא נחשפה ולא ייצגה בעצמה). עתה מבקש המשרד להגיש תביעת שכר טרחה נגד הלקוחה והוא מבקש שהפונה תייצגו. עמדת המשרד היא, שהוא עצמו אינו מנוע מלתבוע לקוח אף שייצג אותו, וממילא גם מי שפעל כשלוחו או מטעמו אינו מנוע מכך. האם רשאית הפונה לייצג את המשרד בתביעת שכר הטרחה?

החלטה יש לראות את עורכת הדין הפונה כחלק מהמשרד התובע, ולפיכך אין משמעות לשאלת אופי ההתקשרות. על כן, אין מניעה שעורכת הדין תייצג המשרד בתיק. אין בהחלטה זו כדי לפטור את עורכת הדין מלהימנע ממצב של ניגוד עניינים במקרים מסוימים. (החלטה מספר את 278/10)

ניגוד עניינים: ייצוג צד שהיה בגישור בפני מאמנו של המתמחה בעת ההתמחות

עובדות הנילון שימש כמתמחה של עורך דין בעת שגישור בין שני בני זוג התנהל בפני מאמנו. משנכשל הגישור והצדדים פנו להליך משפטי, חבר הנילון (כשהוא עדין מתמחה) לצוות ההגנה של האישה. לטענת הבעל המתלונן הנילון הגיע לדיון בבית המשפט והציג עצמו כעורך דין בצוות המשפטי של האישה. עוד נטען שהנילון העביר לאישה מידע סודי שנמסר במסגרת הגישור.

הנילון השיב שמעולם לא נטל חלק בהליכי הגישור שהתנהלו בפני מאמנו ובכלל זה בהליך של המתלונן. הנילון מאשר כי הכיר את האישה במסגרת הגישור ונרקמו בניהם קשרי ידידות אך הוא אינו חבר בצוות המשפטי שלה.

החלטה להעמיד לדין משמעת. מהראיות עולה כי הנילון, בהיותו מתמחה, הציג עצמו כעורך דין המשמש חלק מהצוות המשפטי של האישה. ידידות הנילון עם האישה אינה בלתי ראויה אך כאשר הוא החל להתלות אליה להליכים משפטיים בעניינה, לאור העובדה כי עבד במשרד שטיפל בגישור, הרי שזו התנהגות בלתי הולמת. (החלטה מספר את 203/10)

התבטאות כלפי צד שכנגד בכתבי טענות

עובדות הנילון הגיש עיקרי טיעון בתיק בו המתלונן הוא הצד שכנגד. לטענת המתלונן עקרי הטיעון "הווי השמצות מביכות וקנטרניות" בין היתר נכתב בהם על המתלונן: "רב נוכל, שהמרמה והשקר הם לו דרך חיים".

הנילון מסביר שהדברים שנאמרו לעניין היותו של המתלונן "רב נוכל" אינם השמצה אלא מסקנה עובדתית המבוססת על מכלול הדברים שנאמרו על המתלונן בפסיקה שאזכרה בעיקרי הטיעון. וכי הדברים אינם חורגים מביקורת לגיטימית בנסיבות העניין והיו רלבנטיים לסכסוך. הנילון מציין שבקשת המתלונן למחוק את עיקרי הטיעון נדחתה ובכך גם בית המשפט המחוזי קיבל את עמדתו.

החלטה לגנוז את התלונה. עיון בעיקרי הטיעון נשוא התלונה מלמד, כי דרך ההתבטאות, ככלל, ראויה ושקולה ומלבד הביטוי המיוחס לעיל אין עוד התבטאויות קשות נוספות. בנוסף, יש לקרוא התבטאות זו בנסיבות העניין - המתלונן הורשע בפלילים ומעיון בחומר הראיות עולה כי נאמרו מתוך אמונה ברלוונטיות שלהם לטענות כנגד המתלונן. בנסיבות אלו, דהיינו התבטאות אחת מתוך מכלול עיקרי הטיעון בצירוף רלוונטיות הדברים בנסיבות העניין מובילים למסקנה שיש לגנוז את התלונה. (החלטה מספר את 129/10)

שמירת חומר ארכיוני

שאלתא לוועדה הופנו מספר שאלות לעניין שמירת חומר ארכיוני שאינן מוסדרות בכללי לשכת עורכי הדין (שמירת חומר ארכיוני במשרדי עורכי דין), התשל"א - 1971.

החלטה

- א. תקופת השמירה בת חמש השנים של חומר ארכיוני (לפי כלל 2) אינה משתנה לפי נסיבות סיום הטיפול בתיק. כך שאותה תקופה חלה במקרה בו משתחרר עורך הדין מייצוג מיזמתו או לבקשת הלקוח.
- ב. חובת השמירה חלה על מסמכים המצויים בידי עורך הדין. מקום שהמסמכים נמסרו ללקוח עם סיום הטיפול בתיק, לא יכולה לחול חובת השמירה.
- ג. לא קיים נוסח מאושר של מסמך להחתמת לקוח בעת מסירת החומר לידיו.
- ד. לנוכח המעבר למסמכים סרוקים, עולה השאלה באם במסירת תקליטור או דיסק און-קי עליו צרובים כל המסמכים, יוצא עורך הדין ידי חובתו בהקשר של מסירת המסמכים ללקוח בסיום הטיפול בתיק או בסיום תקופת השמירה בכללים. נושא זה הועבר לבדיקת מוסדות הלשכה. (החלטה מספר את 345/09)

יפוי כוח: היקף הייצוג

שאלתא עורך הדין הפונה מייצג אלמנה בתביעת נזיקין. לשם כך הוא קיבל ממנה יפוי כוח בנוסח הסטנדרטי. בעבר יוצגה הלקוחה על ידי עורך דין אחר, אולם דרכיהם נפרדו בהוראת הלקוחה. עורך הדין הקודם פנה לבוררות וזאת ככל הנראה על בסיס הסכם שכר הטרחה ביניהם. מסמכי הבוררות הומצאו לפונה, אשר דיווח על כך ללקוחה. הנ"ל הודיעה לו כי לא חתמה על שום הסכם בוררות, והיא אינה מוכנה שהוא ייצג אותה בהליכים אלו. הפונה מבקש הנחיה שלנו כיצד לנהוג במצב בו יש לו הנחיה מפורשת של הלקוחה שלא לייצגה בהליכי הבוררות.

החלטה

- א. ספק אם יפוי הכוח כולל ייצוג בהליכי בוררות בעניין שכר טרחה מול עורך הדין הקודם. אולם בכל מקרה, ככל שהלקוחה סייגה במפורש את יפוי הכוח כך שהוא אינו חל על הליכים אלו, הרי הפונה מנוע מלפעול כנגד רצונה, ובנסיבות אלו אסור לו לייצגה בהליכים אלו.
- ב. ראוי שיודיע לבוררות ולעורך הדין הקודם כי אינך מייצג את הלקוחה בהליכי הבוררות, ותשיב להם את המסמכים שהומצאו לך, תוך הפנייתם במישרין ללקוחה עצמה.

ג. מומלץ גם להבהיר ללקוחה את החשיבות שבייצוג בהליכי הבוררות, ולו לצורך העלאת הטענה לפיה לא הוסכם על הבוררות. (החלטה מספר את 215/10)

סעיף 47 לחוק: ביטול חברות בלשכה אם הושגה במרמה, זיף דוחות התמחות

עובדות עורך הדין הנאשם נתקבל כחבר בלשכה בשנת 1995. בשנת 1997 הוגש נגדו כתב אישום פלילי בגין זיף דוחות ההתמחות שלו, על מנת להסתיר את העובדה כי לא התמחה כדין, ומתן שוחד לעובדת לשכת עורכי הדין על מנת שתשבץ אותו בהרכב בוחנים "נוח" בבחינות הלשכה בעל פה. בנוסף, תיווך הפונה בין אותה עובדת לבין שלושה מתמחים נוספים, לגביהם זייפה העובדת את תוצאות בחינת לשכת עורכי הדין.

לאחר הגשת כתב האישום נמלט הנאשם מאימת הדין לרומניה, ההליכים הפליליים נגדו הותלו והוא הושעה זמנית מחברות בלשכה, עד לתום ההליכים הפליליים. בשנת 2009 שב הנאשם ארצה, הורשע בפלילים נוכח הודאתו באשמה ונגזר עליו עונש מאסר על תנאי. בעקבות ההרשעה הפלילית פנה ועד המחוז לבית הדין המשמעתי בבקשה לבטל את חברותו של הנאשם בלשכת עוה"ד לפי סעיף 47 לחוק הלשכה (ביטול חברות שהושגה במרמה). לחילופין ביקש הוועד את הוצאת הנאשם מהלשכה בהתאם לסעיף 75 לחוק הלשכה (הטלת עונש משמעתי בגין הרשעה פלילית). בקשת הוועד נענתה, וביום 7.9.10 החליט בית הדין המשמעתי המחוזי לבטל את חברותו של הנאשם בלשכת עורכי הדין לאלתר.

על החלטה זו הגיש הנאשם ערעור. בין היתר טוען הנאשם, כי דין ההחלטה להתבטל מאחר שוועד המחוז אינו מוסמך לבקש ביטול חברות אלא רק הוועד המרכזי.

החלטה להמליץ לוועד המרכזי לאשר בדיעבד את החלטת ועד המחוז לעתור לביטול החברות כך שהבקשה לביטול החברות תתקן והיא תהיה מטעם הוועד המרכזי. הפגם שנפל בכתב הבקשה אינו מהווה עיוות דין או קיפוח הגנת הנאשם כך שיש להסתפק בתיקון הפגם ואין צורך בביטול הבקשה. (החלטה מספר את 279/10)

עורך הדין וחברו למקצוע: יחס לא חברי והטעייה

עובדות עורך הדין המתלונן מייצג נתבעת בתיק גירושין בו מייצג הנילון את הבעל התובע. כתב התביעה הגיע לידי המתלונן אך כאשר הוא בא להכין כתב הגנה עבור לקוחתו גילה שאינו מוצא את כתב התביעה (בדיעבד התברר שזה תויק בטעות במשרדו). המתלונן צלצל אל הנילון וביקש ממנו לשלוח לו העתק נוסף של כתב התביעה, הנילון הבטיח להעביר ולא אמר שמחץ הזמן להגשת כתב ההגנה אינו נפסק. כעבור 10 ימים משלא נתקבל כתב התביעה במשרדו של המתלונן הוא התקשר אל הנילון והודיע לו על כך. הנילון השיב שבטעות נשלח ההעתק בדואר לעורך דין אחר בעל שם זהה והבטיח באותו יום להעביר בפקס את כתב התביעה. כתב התביעה הועבר למתלונן בפקס אך ללא נספחיו. הנילון הבטיח להעביר בדואר את כתב התביעה ונספחיו אך אלו מעולם לא הגיעו לידי המתלונן. עוד טוען המתלונן שבבדיקה שערך עם עורך הדין בעל השם הזהה לשלו עלה שמעולם לא התקבל במשרדו כתב התביעה האמור.

כעבור שבעה ימים הגיש הנילון בקשה למתן פסק דין בהעדר הגנה שאומנם ניתן. בסופו של דבר הצליח המתלונן להביא לביטול פסק הדין תוך חיוב לקוחתו בתשלום הוצאות בסך 2,000₪ ובהפקדת פיקדון. המתלונן קובל על התנהגותו הבלתי חברתית של הנילון אשר, לדבריו, רמס ברגל גסה את הוראות כלל 26 לכללי האתיקה המדבר על יחסים חבריים בין עורכי הדין בכך שידע שחברו טרם קיבל לידי את כתב התביעה וביקש פסק דין בהעדר הגנה.

הנילון מודה שהמתלונן התקשר אליו ואמר שאינו מוצא את כתב התביעה אך טוען שמעולם לא התבקשה בקשה להארכת מועד להגשת כתב ההגנה ולכן אין עבירה משמעית מצידו. עוד מוסיף שהרשלנות היא של המתלונן.

החלטה להעמיד לדין משמעתי. (החלטה מספר את 117/09)

התבטאויות לא הולמות כלפי בית המשפט

עובדות עורך הדין מתלונן על התבטאויות שונות, חריפות ומעליבות, של הנלון נגד בתי הדין הרבניים, וכן איום למעשה על נשיא בית הדין הרבני הגדול. הנלון כתב בעתירה לבג"צ על דיינים שהם הוסיפו חטא על פשע, על בית הדין הרבני באשדוד כתב באותה עתירה שפסק דינו נראה, ככתב פלסטר זול מן השוק. בסעיף אחר לעתירה כתב על בית הדין - "נתון לגחמות דיינים היושבים לדיון". כמו כן כתב הנלון מכתב לרב הראשי לישראל, הרב מרדכי עמאר, ובו כתב שאם לא ייסגר התיק, יפרוש את כל היריעה בתיק. וכמו כן כתב הנלון, שהוא יפרוש את מערכת הקשרים "המזוהה בלשון המעטה" בין הדיין לכין. עורך הדין המתלונן.

המתלונן מצרף גם החלטה של כב' הרב עמאר שבה הוא תוקף את דבריו של הנלון ובין היתר כותב הרב הראשי - "קראתי את המכתב (של הנלון) היטב, והנני מתקשה להאמין שעו"ד נכבד ומלומד כמוהו הוציא מתחת ידו, דבר שכזה. לצערי ולבשתי קיבלתי מכתב מלא וגדוש בעזות לא מטוהרת וגם באיזמים, אשר גם אם היו נכתבים ע"י איש מן השורה, אשר אין לו יד ושם בתחום המשפט וכו', היה הדבר לפלא גדול. הדברים מקבלים חומרא גדולה כפולה ומכופלת, כשהדברים נכתבים ע"י עו"ד חשוב ונכבד בעל שם בתחום המשפט, וידו לא רעדה לכדות דברים שאין בינם ובין המציאות שום קשר בעולם, לא ישיר ולא עקיף..."

לטענת הנלון העובדה היא שעתירתו מטעם לקוחותיו התקבלה.

ועד המחוז החליט לגנוז את התלונה ומכאן הפנייה לוועדת האתיקה הארצית כקובל נוסף.

החלטה להעמיד לדין משמעת: יוער שהעובדה שהעתירה התקבלה אין בה להעיד שלא נעברו עבירות אתיות שכן בג"צ דן בעניין גופו ולא בהתנהגותם של עורכי הדין. [החלטה מספר את 107/10]

ניהול משרד: חברת עורכי דין המוחזקת בידי חברת אחזקות

שאיילתא האם עורך עצמאי, המנהל את עסקו במסגרת חברה פרטית לפי דרישות סעיף 59א לחוק הלשכה, רשאי להחזיק אחזקותיו בחברה באמצעות חברה אחרת שהיא חברת אחזקות. כאשר חברת האחזקות תהיה גם היא בבעלותו המלאה, ולא תהא מוגבלת בערכות.

החלטה לשון החוק קובעת בסעיף 59א(א)(3) שכל חברי חברת עורכי דין ומנהליה הם חברי הלשכה, קרי אדם יראלי. לפיכך, לא ניתן להחזיק מניות בחברת עורכי דין על ידי חברה מחזיקה, אף אם היא עצמה נמצאת בבעלות של עורך דין.

לנוכח הערות החברים בוועדה על הצורך בכחינת ההסדר אנו מעבירים הנושא לוועדת הרכיזה. [החלטה מספר את 196/10]

התבטאות כלפי חבר למקצוע בפייסבוק

עובדות המתלונן ייצג את רשות המיסים בכתב אישום נגד לקוח של המשרד בו התמחתה הנילונה. במשפט זוטא בתיק בו הייתה המתמחה/נילונה נוכחת הודיע הנלון לבית המשפט כי הוא מקבל טענה מסיימת של הנאשם ואין צורך לנהל דיון הוכחות. כעבור שלושה שבועות פירסמה הנילונה בכרטיס הפייסבוק שלה את דעתה על הדיון האמור והתלונה "שהייתה יודעת מה המשמעות של משפט זוטא אם המתלונן לא היה מתקפל כמו איזו ילדה קטנה". בגין דברים אלו הגיש המתלונן תלונה ללשכה נגד הנילונה שכנתים הוסמכה כעורכת דין.

הנילונה מבקשת תחילה להתנצל בפני המתלונן. היא סבורה שהיה מקום שיפנה אליה קודם לפנייה ללשכה. בנוסף, הדברים נאמרו בכדיחות הדעת - זה ציטוט מסדרת טלוויזיה - מבלי כוונה להעליב.

החלטה לגנוז את התלונה. על פניו אכן ההתבטאות אינה ראויה. יחד עם זאת, יש לזכור שהדבר נעשה בפורום ספציפי, אשר בבסיסו הינו אישי ולא ציבורי. בנוסף, הנילונה מהירה והתנצלה בפני המתלונן. (החלטה מספר את 154/10)

עורך הדין וחברו למקצוע: אי המצאת תצהירים לידי עורך הדין שכנגד

עובדות עורך הדין הנילון הגיש את תצהירי עדות לקוחותיו לבית המשפט בצהרי יום חמישי. הואיל ועורך הדין המתלונן, המייצג את הצד שכנגד, למד על הגשת התצהירים רק אחרי השעה 13:30 כך שלא יכול היה לצלמם בבית המשפט, הוא פנה מיד טלפונית למשרד הנילון וביקש לקבל העתקים באופן מידי שכן הדין בתיק היה קבוע ליום שני שלאחר מכן. משנתקל בסירוב לפקסס לו את התצהירים הוא שלח מתמחה למשרד הנילון כדי לקבל ידנית את התצהירים, אולם גם היא לא הצליחה לקבלם. רק ביום ראשון, יום לפני דיון ההוכחות, קבל המתלונן העתק מהתצהירים למשרדו. הנילון השיב שבאותו יום היה עסוק וגם יצא מוקדם מהמשרד לחתונה של עובד. לטענתו הוא התכוון להעביר את התצהירים למתלונן ביום שישי בבוקר אך "עקב מעשה הבריונות של המתלונן שהתקשר למשרד ואף שלח את המתמחה שלו אליו, לא מצא לנכון לזרז את הטיפול בעניין, שמא הדבר יתפרש ככניעה לתכתיבים ולכן העביר את החומר רק ביום ראשון". הנילון גם הגיש תלונה שכנגד על איומים שהשמיע המתלונן בטלפון כלפי המזכירות, שליחת המתמחה למשרד ואיום בהגשת תלונה (תלונה שהוגשה לבסוף).

החלטה לגנוז את התלונה ולהעיר לשני הצדדים: התלונה והתלונה שכנגד משקפים מערכת יחסים עכורה, והתנהגות הודדית שראוי להימנע ממנה. מן הראוי שבעתיד תנהגו זה כלפי זה בכבוד הראוי, תוך סיוע לחבר לעשות עבודתו נאמנה, מקום בו הדברים אינם פוגעים באינטרס לגיטימי של הלקוח. (החלטה מספר את 170/10)

עורך דין המייצג חברה באופן לא קבוע הנדרש להנפיק אישור לבנק בעבורה

שאלתא עורך הדין הפונה נדרש על-ידי חברה לתת בעבורה "אישור עו"ד" לבנק, אישור הנדרש לצורך פתיחת חשבון מסחרי לחברה. הפונה אינו עורך דין קבוע של החברה, אשר "מקבל ממנה משכורת קבועה" ובסך הכל נותן לה שירותים נקודתיים. יחד עם זאת מכיר את בעלי המניות ובודק את מסמכי ההתאגדות בטרם מתן האישורים. ומכאן שאלתו, האם הוא רשאי לחתום על אישורים כאלו, מה נפקותם, והאם האישור יוצר התחייבות שלו כלפי הבנק ו\או החברה.

החלטה

- א. הפנייה כללית וכוללנית מדי ולא ניתן להשיב עליה באופן ספציפי ללא עיון באישור בו מדובר (שלא צורף לשאלתא), ומתן פרטים מדויקים ביחס למערכת היחסים בין עורך הדין והחברה אליה מתייחס האישור.
- ב. כהנחיה כללית, ראוי שעורך דין המנפק אישור כזה או אחר, בין לבנק ובין למוסד אחר אשר צפוי למיטב הבנתו של עורך הדין להסתמך עליו בפעולותיו, ינהג משנה זהירות, ויודא כי הינו בעמדה שבה הוא אכן יכול לספק האישור הנ"ל, ולעמוד מאחורי אישור זה. בכל מצב אחר עלולות להיות לפעולותיו היבטים בעייתיים מבחינה אתית. במקרה של "אישור עו"ד" לשם פתיחת חשבון בנק על ידי חברה, התשובה לסוגיה לעיל טמונה בנוסחו של האישור שנדרש עורך הדין לנפק, והאם הוא תואם את מעמדו של עורך הדין ביחס לאותה חברה, היכרותו עם המסמכים הרלוונטיים, וידיעותיו אודות אופן התנהלות החברה.
- ג. מובהר כי תשובתנו לעיל מצומצמת להיבטים האתיים של הסוגיה, ואינה נוגעת להיבטים האחרים כדוגמת נפקות האישור, או ההתחייבויות הנובעות ממנו כלפי כל מאן דבעי! (החלטה מספר את 156/10)

הנחיות והחלטות ועדת שכר הטרחה עו"ד אליעזר פני- גיל יו"ר הועדה

דברי הקדמה: נושא שכר הטרחה הפך בשנים האחרונות להיות בעייתי יותר ויותר; ככל שנוקף הזמן, כך הולך וגדל מספרן של הפניות לוועדת שכר הטרחה. חלק ניכר מהפניות הן של לקוחות המתלוננים על עורכי דין שמייצגים ו/או שייצגו אותם, אחרות הן פניות של עורכי דין הנדרשים למחלוקות בינם לבין חבריהם למקצוע. בחרנו להביא בפניכם מקצת ההחלטות שהתקבלו בוועדה בעקבות פניות מסוגים אלה, כמו גם פניות המגיעות מערכאות שיפוטיות למיניהן.

מכל שיפורט להלן, עולה תמונה המתארת מצב של "סנדלרים ההולכים יחף": אנחנו עורכי הדין, מייצגים נאמנה את לקוחותינו ושומרים על זכויותיהם; אך ככל שמדובר בזכויות שלנו עצמנו, בזה אנחנו כפי הנראה חלשים יותר. נא עיינו במפורט להלן, ותוכלו ללמוד מטעויותיהם של אחרים.

להלן יובאו ההחלטות שניתנו על-ידי הועדה:

1. הועדה אינה מוסמכת להביע את עמדתה במקום שלא התקבלה עמדת הלקוח. כדי שהועדה תוכל להשיב לפניות של עורכי דין לגבי מקרים מסוימים יהא על הועדה לפנות אל הלקוח ולקבל את עמדתו. (שורה של החלטות)
2. הפניית לקוח לטיפול מסוים, מזכה את עורך הדין המפנה בשכר טרחה גם עבור ערעור באותו תיק, וזאת אם הוסכם כי הפנייה תיעשה על דרך של שיתוף בשכר טרחה. (החלטה מספר שכ"ט 1/10)
3. אם הסכם שכר הטרחה קובע שעורך דין יקבל שכר טרחה מסכום הגמלאות המהוות - אין מניעה לכך. ככל שעורך הדין טיפל בנושא גמלת השירותים המיוחדים, הוא זכאי לשכר טרחה גם בגין גמלה זו. הנחה בארנונה בגין נכות אינה גמלה ולכן עורך הדין אינו זכאי לשכר טרחה בגין הטבה זו, אלא אם כך הוסכם מפורשות בין הצדדים. (החלטה מספר שכ"ט 108/09)
4. הרציונל בחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, לעניין הגבלת שכר טרחת עורך דין בשיעורים נמוכים ממה שהיה נהוג לפני חוק זה בתביעות נזיקין, נעוץ בכך שכתאונת דרכים אין צורך לנהל דיון בשאלת החבות, ולכן מוצדק לפסוק שכר טרחה נמוך יותר. אך במקרים בהם יש דיון בשאלת החבות והמחלוקת היא אמיתית, הרי שרציונל זה אינו חל במקרים כאלו, זכאי עורך הדין לסכם עם לקוחו שכר טרחה בשיעורים גבוהים מהקבוע בחוק, כמקובל בתיקי נזיקין רגילים בהם מתנהל דיון הן בשאלת החבות והן בשאלת הנזק. (החלטה מספר שכ"ט 141/09)
5. תקרת שכר הטרחה לפי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים חלה על כל עורך דין בנפרד ולא על כלל עורכי הדין שייצגו/המייצגים את הנפגע. (החלטה מספר שכ"ט 19/10)
6. שכר טרחה באחוזים ייגזר משווי התמורה ברוטו ולא משווי התמורה נטו. (אין מספר להחלטה)
7. כאשר הסכם שכר הטרחה קבע ששכר טרחת עו"ד שיפסוק בית המשפט שייך לעורך הדין, ובית המשפט פסק סכום אחד כשכר טרחת עו"ד והוצאות מבלי להבחין ביניהם - עורך הדין זכאי למלוא הסכום שנפסק בתוספת מע"מ אלא אם הלקוח יוכיח בקבלות כי היו לו הוצאות בניהול התיק. (החלטה מספר שכ"ט 61/10)
8. לפי החלטת הוועד המרכזי, כאשר מדובר בתיקי נזיקין וחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, הסכמי שכר הטרחה מתייחסים לדיון בערכאה הראשונה בלבד. (החלטה מספר שכ"ט 79/10)
9. לצורך חישוב שכר טרחה לפי התעריף המינימאלי המומלץ, מעמדה של תביעה שכנגד הוא כתביעה עיקרית לכל דבר ועניין. (החלטה מספר שכ"ט 97/10)